

IZHAJA VSAK DAN

Češ ob nedeljah in praznikih ob 8., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 rvd. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pustoljni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dombergu itd. Zastarele štev. po 5 avd. (10 stot.)

OPOMBA SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. stolne. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, zamrznice, zahvala, poslanica, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se inklužno le upravi „Edinosti“. — Pisalnice in uročilnice v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnane naročnine, se upravnice ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Veljepisni naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekeliša se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom)

Imajšatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in odgovorni urednik „Edinosti“ - Natisnila Tiskarna „Edinosti“ vpisana zadruga z omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Hrvatski sabor.

ZAGREB 22. Verifikacijski odseki so predložili svoja poročila, o katerih se je unela daljša in semtertija celo viharna debata, ki je trajala preko poludanske ure. Po rešitvi verifikacije je bila seja prekinjena. — Ko je bila seja zopet odprta je poročevalac Budisavljević prečital imena overovljenih poslancev. Nato je starostni predsednik Barčić izjavil, da prekinja sejo in določa nadaljevanje seje na 5. uro popol., da se zbornica konstituirata.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 22. Zbornica je razpravljala predlogo o bančnem provizoriju. — Posl. Anton Szebeny in Kelemen (Košutova stranka) sta se izjavila proti predlogi. Poslednji je stavil predlog, v katerem se pozivlja vlado, naj ukrene potrebne korake za ustanovitev samostojne banke. — Posl. grof Batthyany (Justhova stranka) je izjavil, da bi bila dolžnost vlada da odstopi ali da vnovič apeluje na narod, ker ni mogla doseči, da bi se pričelo s plačevanjem v gotovini. (Živahna pohvala na levici). V zadnjem slučaju bi bila stranka govornika pripravljena dovoliti vladi tudi dveletni bančni provizorij.

Ministerski predsednik grof Hedervary je predlagal, naj se z ozirom na to, ker ni možno pravočasno rešiti predloge, ki je na dnevnem redu, razpravo iste prekine in naj se stavi na dnevni red jutrajše seje zopet razpravo srbske trgovinske pogodbe. (Živahna pohvala. Smeh na levici.) Predlog ministerskega predsednika je bil vsprejet in seja zaključena.

Aretacija grofa Wolff-Maternicha.

DUNAJ 22. Grofa Wolff-Maternicha so danes zjutraj z brzovlakom severne železnice prepeljali v Berlin. Grof je obdolžen poneverjenja.

Turčija.

CARIGRAD 22. Zbornica je pooblastila vojnega ministra, naj nakupi transportnih ladij za svoto 156.000 funtov, prihranjenih iz vojnega proračuna. Zbornica je nadalje pooblastila ministra, naj iz tekočega proračuna porabi 210.000 funtov, da spremeni Martinijeve puške v Mauserjeve.

CARIGRAD 22. Tukajšnji zastopnik krečanskih mohamedancev je poslal velikemu vezirju pismo, v katerem se sklicuje na ugrožen položaj mohamedancev in zahteva od strani turške vlade potrebnih odredb.

Turčija in Romunska.

CARIGRAD 22. Vprašanje mohamedanskih zemljišč v Dobruči, odprto že leta med Turčijo in Rumunijo, je sedaj urejeno. Porta je vsprejela od Rumunije ponujeno svoto v znesku 1.750.000 frankov. V kratkem bo sklenjena tudi turško-romunska trgovinska pogodba.

Albansko gibanje.

SOLUN 22. Uradno poročilo iz Debre pravi, da so se v tamošnji okolici pojavile številne albanske čete, ki vzemirjajo prebivalstvo. Oblastnine se izgovarjajo, da nimajo na razpolago dovolj sredstev, da bi uspešno nastopile proti četam. Albanci so napadli vas Nikotin pri Gusinju, ubili so tri mohamedanske kmete, dva pa ranili. Ugrabili so tudi mnogo živine.

SOLUN 22. Blizu črnogorske meje je

neka albanska četa napadla transport živil, namenjen za turške čuvajnice ob črnogorski meji. Transport so spremljali vojaki pod poveljstvom enega častnika. Vojaki so se hrabro branili, pri čemer so izgubili dva moža. Še le, ko je prišla na pomoč neka patrolja, je rešila transport iz kritičnega položaja in pregnala napadalce.

Eksplodizija gazolina.

PRAGA 22. Danes predpoludne se je vsled neprevidnosti nekega vajenca pripetila v delavnici mizarskega mojstra Antona Svobode v Šmihovu eksplozija gazolina. Mizarski mojster, vajenec in štirje pomočniki, ki so delali, so se več ali manj opekli, da so jih morali prepeljati v bolnišnico. Vsled eksplozije je bilo razbitih več šip v delavnici in v nasproti stoječi hiši.

Katastrofa v boltonskem rudniku.

BOLTON 22. Vladni nadzornik, ki je dospel semkaj, se je po točni preiskavi položaja prepričal, da so izgubili življenje vsi delavci zaposleni v premogovnem rovu.

LONDON 22. V boltonskem premogovniku se nahaja 349 rudarjev, 24 ur se že neprenehoma dela, da bi se rešilo zaprte rudarje, ali zdi se, da je vsak trud brezuspešen. — Ogenj v rudniku je sicer pogašen, toda strupeni plini napolnjujejo rove.

BOLTON 22. Vso noč si je rešilno moštvo prizadevalo, da bi če možno rešilo zaprte rudarje, ali vse prizadevanje je bilo zaman. Videli so okoli 150 mrličev. Rov je napolnjen s plini.

SRBIJA.

Kazenska razprava proti Vašiču.

BELIGRAD 22. Danes ob 9. uri predpoludne je pričela kazenska razprava proti Vašiču. Državni pravdnik Dinić je predlagal, naj se izključi javnost. Obtoženec Vašič in njegov branitelj Lazarević sta se izjavila za javnost razprave. Po kratki debati je sklenilo sodišče, da bo razprava tajna. Občinstvo je odšlo iz dvorane. V dvorani je ostalo le več zaupnih oseb, med temi prof. Masaryk, dr. Hinković, srbski in inozemski novinarji.

Sodni predsednik Tadić je opozoril tužemske novinarje, da so jim prepovedane objave o razpravi, ker je sodišče sklenilo, da bo razprava tajna. Na to je državni pravdnik prečital obtožbo, ki obdoljuje Vašiča, da se je udeležil ponarejenj listin „Slovenskega Juga“, s katerimi naj bi se dokazala zveza med srbskimi uradnimi osebami in srbsko-hrvatsko koalicijo. Ko je bila prečitana obtožnica, je Vašič obširno pojasnil svoje odnose do avstro-ogrškega odposlanstva.

O poludne je bila razprava odgodjena do 4. ure popol.

Pasić predsednik državnega sveta.

BELIGRAD 22. Uradni list je priobčil kraljev ukaz, s katerim je predsednik državnega sveta general Gruič vpokojen in ministerski predsednik Pasić imenovan predsednikom drž. sveta.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 22. Na vprašanje narodnjaka Agatanovića, zakaj smejo Vašičevemu procesu prisostvovati pač inoz. novinarji, ne pa tudi srbski, je pravosodni minister izjavil, da postopa sodišče popolnoma neodvisno po svoji lastni razsodnosti.

trdnjavo. Milanu sem moral obljubiti, da mu bom večkrat pisal in tudi on mi je obetal, da mi bo pisal. Razšla sva se...

Gorko sem mu stisnil roko, ki je drhtela.

„Kaj ne, moje tajnosti ne poveš nikomur? Vsaj mojega pravega imena ne...?“

Obljubil sem to in se napotil v Kotor. Parkrat sem se ogledal in zapazil prijatelja, kako me pozdravlja.

Minola so leta. * * * Milanom sva si redno dopisovala, naznanjal mi je vse spremembe v svojem življenju.

Se istega leta so uvažili njegovo prošnjo in ministerstvo ga je premestilo v eno največjih garnizij monarhije. „Nimaš niti pojma, kako vesel sem“ mi je pisal. — „Končno bom tudi jaz mogel dihati velikomestni zrak.“

Sporočil mi je, da se preseli v kratkem, ves srečen, da so ga ravno tja premestili.

Vredil je svoje stvari na trdnjavi in se odpravil v svojo novo garnizijo.

Bila je to ena največjih garnizij naše monarhije, stolno veliko mesto, v katerem je cvelo bujno življenje.

Milan je dospel zvečer v svojo novo

Dunaj 22. Objavljena je bilanca avstro-ogrške banke. Zagotavlja se, da bo znašala dividenda 89.60 K po delnici.

Dunaj 22. Cesar je danes vsprejel v poslovni avdijenci turškega vojaškega atašeya Haki beja.

Budimpešta 22. Minister za trgovino Hieronymi je dobil v priznanje svojih velikih zaslug veliki križec Leopoldovega reda.

Zadar 23. Danes je umrl bivši državni in deželni posl. dr. Zafran.

Slovinci, slušajte „Piccola“!

„Piccolo“ od minole srede piše vspricho predstoječega ljudskega štetja tako-le:

„Na predvečerju splošnega ljudskega štetja smo: ne da bi ponavljali, kar smo že podrobno pojašnjevali o načinu te statistične operacije in o kritičnejih, ki odločujejo njega razvoj, hočemo le opozoriti meščane na veliko važnost tega čina za brambo narodne stvari.“

Na ljudskem štetju štejejo Italijane, oficijelno štejejo in vspehi tega štetja, ki se vrši vsakih deset let, tvorijo za eno desetletje konstitucijski dokument njihove etnične in teritorijalne posesti, njihovih skupnih narodnih pravic, njihove zopetne prisvojitve dežel, ogroženih po tujinskem nasilstvu. Ljudsko štetje od 31. decembra 1900, katerega svečana afirmacija gospodovalnega italijanstva Trsta je tudi sedaj velika odprta knjiga, na podlagi katerega mi zahtevamo, da se nam pripozna pravica potom katerega štetja ne sme nasilnost nasprotnikov prekoračiti vse meje.

Vsak zaveden meščan se mora torej pripraviti za ljudsko štetje kakor za naroden plebiscit, ter mora istotako kakor na predvečer kakega plebiscita, od katerega je odvisna neposredna usoda lastne rojstne grude, gledati, da bo to štetje dokumentacija pristna in odkritosrčna, paziti proti prizadevanjem nasprotnikov, da bi štetje zasukali v svojo korist. Ker že Slovani nadi, da iz ljudskega štetja napravijo orožje, pomnožujejo svoje pripravljano delo propagande, vsodbujajo in omreževanja ter drzni in podjetni v vaseh okolice in v predmestjih, zovejo svoje soplemenjake na shode, kjer slovenski odvetniki podžigajo narodni čut, dajajoč obilico obljub, razdeljevaje med najbolj vnete in najbolj fanatične nalogo misijonarjev in čuvarjev svojih vasi, svojega okrožja, priporočevaje, naj ne opuščajo ničesar za vzbujanje poluzavednih, nevednih, neizobraženih, onih, ki — že potržčeni — ne govore več slovenski in ki so po dolgi navadi običajev in jezika postali Italijani.

V spricho tolike delavnosti Slovanov, tolikega statističnega proučevanja kakor taktičnega problema za narodno prisvajanje, ne sme meščanstvo ostati brezbržno: tudi ono mora občutiti, kako se mu z ljudskim štetjem napoveduje boj in kako daje v tem štetju tudi njegova nepremagljiva obramba — tudi ono se mora organizirati v močno skupnost proti načinu, nastopanju in prodiranju nasprotnikov, postaviti se proti vsakemu manevru, imeti odprte oči za vsaki poskus nasilnega prodiranja! Vsako štetje je važna ura v našem življenju; je najvažnejša ura za nas, ki imamo najvišjo pravico neoporečne italijanske večine!“

Tako zveni „Piccolov“ poziv laškim meščanom, a mi smo v nenavadnem položaju, da moremo najtopleje priporočati tudi našincem, naj slušajo „Piccola“ in se ravnajo po njegovih navodilih — seveda z našega slovenskega stališča. Kajti med „Piccolovimi“ zlatimi nauki je tudi mnogo laži in hinavstva in tendenca vsemu njegovemu spisu je — falsifikacija. Kar imenuje „Piccolo“ pristno manifestacijo italijanstva na zadnjem ljudskemu štetju, je le piramidalna laž, kakor je tudi nesramna laž, da si hočemo mi prisvajati kako tujo last. In tista pravica, ki jo „Piccolo“ reklamira za Italijane, je v resnici le zahteva, da bi smeli oni s slovensko krvjo pomnoževati italijanske vrste.

Stokrat podčrtati pa moramo pripoznanje „Piccola“, da so! oni tu le maggi oranza — večina. Priznanje je to ekzistence Slovanov na tržaškem ozemlju. Še več: „Piccolo“ je Slovanom tržaškim dal spričevalo delavnosti in nevarnosti za italijansko gospodarstvo! Kdor pa živi, dela in se razvija iz lastne moči, ta ima tudi neoporečno pravico do človečanskih in državljskih pravic.

Sicer pa priporočamo našincem, naj se z vso vneto ravnajo po „Piccolovih“ navodilih: da je ljudstvo štetje čin velikanske važnosti, da je vspeh tega štetja konstitucijski dokument za narodne pravice in brambo svoje lasti, da moramo biti tem povodom vsi na braniku svoje narodeosti in da se moramo najodločneje upreti vsakemu poskusu tujinca, ki bi hotel na nedovoljen način posezati v našo last in krasti nam naše duše!

Vspeh ljudskega štetja je — kakor pravi „Piccolo“ — plebiscit, odločilen za usodo lastne grude!

Rojaki! Slušajte ta apel „Piccola“ in — ravnajte se po njem!

Ljudsko štetje.

IV. Naznanilnice.

17. Kakor že gori omenjeno, je edino bolj zapleteno prašanje ono, katero smo gori na kratko izrazili z besedami: kaj ste, kaj delate?

To prašanje se deli najpoprej na dva glavna podrazpredelka.

Prvemu glavnemu podrazpredelku je nadpis: *Glavni poklic*, na katerem sloni do cela ali poglavitno stopnja življenja, prehrana ali dohodek.

Drugi glavni podrazpredelk nosi nadpis: *Postranski zaslužek*, to je pridobivanje, ki se izvršuje izven glavnega poklica, ali katero izvršujejo osebe brez glavnega poklica.

Prvi podrazpredelk (o glavnem poklicu) se deli v pet daljnjih podrazpredelkov, katerih prvi trije se tičejo stanja koncem 1910, ostala dva pa stanja koncem I. 1907.

Drugi podrazpredelk (o postranskem zaslužku) se deli v tri daljnje podrazpredelke.

Podrobnejša prašanja, po katerih so ti podrazpredelki razvrščeni, so — na kratko povedano — ta-le: katera je Vaša stroka? Kaj ste v tej stroki? V katerem obratu ali uradu delate?

Imamo torej pri prašanju, kaj je kdo, kaj dela? vsega skupaj osem razpredelkov po teh-le prašanjih:

a) Katera je Vaša stroka koncem 1910. leta?

gove misli so se vračale tja v malo trdnjavo na kraju sveta. Začel je primerjati. Glej, tu je življenje. Kako tu vse vreje, polno impulzivno — življenje velemesta. A tam doli — bog ve, kako je tam? Tu življenje, tam smrt.

Tu imaš vsega, česar ti življenje dati more, a tam doli, oh, tam je smrt!

In v duši je zopet jel zahvaljevati svoje predpostanljene za veliko srečo ki ga je doletela, in za katero se mora zahvaljevati samo njim. Jel je izmišljati lepe fraze zahvaljevanja.

„Jutri se moram itak predstaviti svojemu šefu. Zahvaljeval se mu bom; naj vidi, da nisem nehvaležnež.“

Iz teh misli ga je potegnila ženska roka, ki se ga je bila dotaknila ob strani.

„Pardon“, je zašepetal Milan...

Bila je visoke, suhe postave, črnih velikih oči, pod katerimi so temni obroči pričali o burno proživljenih dneh.

„Oprostite, dotaknila sem se vas nehote“, tu na ulici je taka stiska.

Milan je čutil, kako mu neka notranja sila poganja kri v obraz.

Saj je to bila prva ženska, s katero je govoril po tolikih letih.

(Pride še)

PODLISTEK.

Leon Dragutinović,

Na straži.

Poskušal sem živeti se v duševno življenje bednega vojaka, ki tu kakor mrtev stoji na straži: mrtev na duši, ki le v sanjah živi. Sanje so njegovo življenje; brez njih morda ne bi mogel več niti živeti.

Solčni žarki so se igrali okrog okna, ko je Milan skočil iz postelje in naročil slugi kavo. Molče sva se oblekla.

Sluga nama je prinesel kavo. Na zajutruk sva govorila še to in ono, toda o včerajšnjem dogodku nisem se upal prvi začeti. Milan ni hotel nič omeniti o tem. Slednjic sem vendar poskušal navesti razgovor na včerajšnji dogodek, toda on le ni hotel nič slišati o tem. Bil je zopet vesel; ves drugačen, nego sinoči.

Sprovel me je na trdnjavo. Ogledal sem si krajino in že pred poludne sem zapustil

b) Kaj ste v Vaši stroki koncem 1910. leta?

c) V katerem obratu ali uradu delate koncem 1910. leta?

d) Katera je bila Vaša stroka koncem 1907. leta?

e) Kaj ste bili v Vaši stroki koncem 1907. leta?

f) V kateri stroki imate postranski zaslošek?

g) Kaj ste v tej postranski stroki?

h) Ali izvršujete glavno in postransko stroko hratu ali menjaje?

18. Na prasanje (3.), v katerem obratu ali uradu kdo dela, odgovarja se le za osebe, ki niso samostojne v svoji stroki.

Za samostojne osebe, za osebe brez poklica, za osebe, ki o času ljudskega štetja ne izvršujejo svojega poklica, ker so n. pr. brez dela, ali ki ga ne izvršujejo v določenem obratu ali uradu, je v dotični razpredelki staviti črto počez.

19. Za učence in dijake se na prasanje (2. in 5.), kaj je kateri od njih v svoji stroki koncem 1910. leta, kaj je bil v njej koncem 1907. leta, ne odgovarja, nego vstavlja črto počez.

20. Za zakonske žene, otroke in druge rodbinske ude se odgovarja na ta prasanja le, če imajo zares svoj poklic.

Za učence in dijake se pove: učenec, dijak.

Za ženo, ki opravlja samo gospodinjstvo, a drugega poklica nima, za majhne otroke, za osebe brez vsakega poklica se torej vstavlja v dotične razpredelke črta počez.

21. Na prasanja (6., 7. in 8.) o postranskem zaslužku se odgovarja le, če se ima od tega dela znaten del svojih skupnih dohodkov.

(Konec jutri).

(Radi preobliga drugega gradiva prisljeni smo odložiti konec gornjega članka na jutri. V sledeči točki prinesemo par vzgledov za izpolnjevanje razpredelkov naznanilnice o poklicu: s temi izgledi se pojasnijo, kolikor je to mogoče, v mnogih slučajih jako dvomljivi nadpisi gori raztolmačenih osmih podrazpredelkov).

Socijalno-zavarovalni odsek državnega zbora.

Dunaj 21. dec. 1910.

Včeraj in danes so se vršile seje socijalno-zavarovalnega odseka. Razpravljalo se je o IV. poglavju, ki se tiče zavarovanja proti nezgodam. To zavarovanje, kakor je znano, obstoji že pri nas in je isto poverjeno delavskim zavarovalnicam proti nezgodam, katerim bi bilo prepuščeno tudi po novi vladni predlogi. Vendar jih vladna predloga spravlja v okvir vsega socijalnega zavarovanja zlasti s tem, da postavlja mej zavarovalnico z ene strani in zavarovance in podjetnike z druge tiste okrajne poslovne, ki bodo po vladni predlogi poklicane, da prevzamejo velik del zavarovalnega poslovanja sploh.

Pri zavarovanju proti nezgodam bodo te okrajne poslovne preskrbljevale zlasti iztirjevanje zavarovalnin in sodelovanje pri poizvedovanju o nezgodah.

Z omenjenim poglavjem se je bavil najprej pododsek, ki je v marsikaterem oziru spremenil vladno predlogo. Odsek je večinoma te spremembe odobril. Daljše diskusije so se razvile o načinu, kako se ima renta izmerjati, o sestavi načelnštva in o določilih, ki se imajo sprejeti v štatut izlasti o načinu volitve.

Glede sestave načelnštva je proti glasom socijalnih demokratov in Jugoslovanov obveljala vladna predloga, po kateri imajo voliti podjetniki dve tretjini in zavarovanci eno tretjino.

Glede volitve je posl. Šramek predlagal proporcionalno volitev in v to svrhu pomnožitev mandatov za vse sedaj obstoječih 6 kategorij. Posl. dr. Rybar je isto tako predlagal proporcionalno volitev; ko bi pa s pomnoženjem mandatov postalo poslovanje preokorno, je predlagal, da se odpravijo dosedanje kategorije in da se voli v enem samem volilnem telesu, posebe za zavarovance in posebe za podjetnike.

S tem načinom volitve bi se tudi manjšinam omogočilo, da pridejo do zastopstva svojih interesov.

Odsek pa je proporcionalno volitev odklonil s 19 proti 16 glasom.

Proti so glasovali zlasti vsi socijalni demokrati, ki so sicer navdušeni pristaši proporcije tam, kjer so oni v manjšini, a se je energično branijo povsod tam, kjer imajo večino. No, zadnja beseda ni še izrečena. Končna odločitev pade v plenumu.

Krliza na Hrvatskem.

Sestanek sabora — Komplimenti koaliciji.

Zagreb 20. 12.

— B. — Toliko pričakovani dogodek je nastopil danes: hrvatski sabor se je sešel v zasedanje. Okolo 11. ure je otvoril sejo starostni predsednik posl. Barčić. Po izročitvi legitimacij je predsednik podelil besedo posl. Radiću (kmečka stranka), ki je v svojem govoru napadal koalicijo radi njene izjave v madjarskem jeziku v skupnem saboru v Budimpešti. Radićev govor je bil poln agitatorskega radikalizma, ki se v no-

benem oziru, ne strinja z njegovimi simpatijami do Tomašiča. Napadal je koalicijo in delegate, da pokaže sebe kakor opozicijskega. Ob enem pa je vendar vstrel banu, ki želi napadov na koalicijo, če tudi prihajajo z njemu nasprotnega stališča državno-pravne opozicije. Hotel je s tem govorom izzvati predsednika Barčića, no, ni se mu posrečilo.

Po izrebanju verifikacijskega odseka je predsednik zaključil sejo.

Med koalicijo in „osrednjim saborskim klubom“ (slavonska opozicija) se vodijo kompromisni dogovori radi volitve saborskega prezidija. Kompromisni kandidat za mesto predsednika bi imel biti bivši podban dr. Nikolić pl. Podrinski.

Med tem pa je ban zopet napravil par malih komplimentov koaliciji, da bi jo potolažil. Premestil je zloglasnega podžupana Malnića iz Ogulina. Obenem je premeščen finančni tajnik Prileški. Ta dvojica sta zagrešila v Ogulinu velikih protizakonitosti ob priliki volitev. To je tudi banov kompliment Nikoliću Podrinskemu, ki je kandidiral v Ogulinu.

V ostalem pa vsa ta drobna prizadevanja bana Tomašiča ne bodo imela vspeha. Hrvatski sabor bo po svoji priliki zopet razpuščen koncem januarja in bodo sledile nove volitve.

Nemški bratci med seboj.

Te dni se je vršila pred poroto v dunajskem Novem mestu kazenska obravnava v tožbi radi žaljenja časti, katero sta vložila nemški pisatelj Cikuda in voditelj nemško-nacionalnih delavcev Matschak proti uredniku socijalno-demokratskega lista „Gleichheit“ Ofenböcku, ki je trdil, da je Matschak izdal koristi delavcev in držal z nemškimi delodajalci. Pri tem nas zanima le to, da je zagovornik Ofenböck, dr. Berstl imenoval Nemce: proklet narod, narod hlapcev, hlapčevskih duš in kanalji! Tako sodi Nemeč o Nemcih in menda ne bo nihče rekel, da bi hotel delati Nemeč krivico svojemu narodu. Dr. Renner je rekel svoječasno, da so Nemci „lopovski psi“ (Lumpenhunde), sedaj pa pride dr. Berstl, ki pravi, da so Nemci proklet narod, narod hlapcev, hlapčevskih duš in kanalji! Mož pač pozna svoje bratce!

Mestni svet tržaški.

Početkom seje, ki je bila otvorjena ob 7-30 je vprašal obč. svetnik dr. Martinis v razpravi občinskega proračuna za leto 1911, kako stoji stvar glede napajališč in vodnjakov v Bazovici in na Opčinah. Govornik je konstatiral, da je g. župan že pred dobrim letom obljubil deputaciji okoličanov iz omenjenih krajev, da se bo pobrigal za stvar in je tudi res potom delegacije naročil tehničnemu uradu, da pripravi ta dela. Vendar kakor običajno, tehnični urad študira in študira, in vsi vemo kaj pomenja to študiranje. Ne na tehničnem ne na hidrotehničnem uradu, kjer je govornik opetovano povprašal za stvar, mu niso znali povedati ničesar. Priporočila zato toplo še enkrat, naj župan poskrbi, da se vendar konečno kaj zgodi v tem oziru.

Župan je obljubil, da bo zopet povpspešil stvar.

Ne referent tehničnega urada, ne oni hidrotehničnega urada nista smatrala potrebno, dasi jasno apostrofirana, pojasniti zadevo.

Svet. Sancin je priporočil, da bi se koj storilo na glavni cesti med cerkvijo v Škedenju in pokopališčem, da se ustanovi proizvajanje prahu na isti.

Svet. Miklavc je priporočil eksekutivi naj bi poučevala vprašanje glede prevzetja v občinsko oskrb nekaterih cest v okolici, ki figurirajo kakor poljske ceste, a služijo v resnici javnemu prometu.

Župan je izjavil, da je vzel priporočilo na znanje.

Svet. dr. Martinis je priporočal, naj bi se spravilo v red ceste v Rojanu in one v prosti luki.

Svet. Budinich je predlagal, naj se zahteva od vlade, da razširi rudeči most in zahteva od oblastnih, da se poštini vozovom, hotelirskim omnibusom in avtomobilom prepove prehod preko rudečega mosta.

Svet. Martelanec je mnenja, da bi bilo najpametneje, ko bi se kanal zasulo.

Svet. Arch: To je stvar vlade.

Martelanec: Ali zahtevati moremo od vlade, da zasuje kanal.

Župan: Ali stavite tozadevni predlog?

Svet. Martelanec: Ne stavim predloga, ker vem, da ne bi bil sprejet. (Smeh).

Svet. Piani predlaga, naj se zahteva od vlade, da zgradi nov most preko kanala med ulicama Vienna in S. Spiridione.

Sprejeta sta bila oba predloga Budinicha in dodatek Piani.

Svet. Piani je predlagal, da se zviša postavko za nove kanale od 30.000 K na 90.000 K.

Svet. Sancin je priporočal, da bi se uredilo potok pod katoliškim pokopališčem.

Svet. Martelanec je priporočil, da se uredi kanal pri cerkvi v Barkovljah.

Svet. Martinis je priporočil ureditev nekkih kanalov pri Sv. Ivanu in Scali Santi ter onega v ulici Molin a vento.

Ravn tehn. urada Boccasini se je izrekel proti predlogu svet. Piani, ker bi

tega demarja ne bilo mogoče porabiti! Potrdil je pa, da so pritožbe svet. Sancina in Martinisa opravljene.

Por. Arch se je izrekel proti predlogu Piani.

Predlog je bil kljub temu sprejet z glasovi Slovencev, socialistov in enega dela večine.

Svet. Martelanec je predlagal, da se poviša postavko za ceste v okolici od 30.000 K na 35.000 K, da bo enkrat mogoče izvršiti zahtevane ceste v Barkovljah.

Por. Arch se je izrekel proti predlogu, ki je bil odklonjen.

Ob 9-10 je župan sejo pretrgal za 10 minut.

Ob 9-20 je župan zopet otvoril sejo.

Svet. dr. Puecher je rekel, da je minulo leto predlagal, naj se priključi mestni upravi poseben oddelek za socialno politiko, a je vse zaspalo v dotičnih komisijah. Zato ponovi letos omenjeni predlog, katerega precizira podrobneje.

Župan je izjavil, da bo dal dr. Puecherjev predlog s poročilom o njegovem lanskem predlogu na dnevni red ene prihodnjih sej.

Dr. Zanolla je predlagal, da se stavi v izredni proračun svoto 800.000 K za nakup zemljišč v svrhu občinske fondijarne politike (nakupovanje zemljišč od strani občine).

Predlog je bil sprejet.

Za novo šolo na Opčinah je sprejeta svota 150.000 K.

Svet. dr. Martinis je povdarjal pomanjkljivost bolnišnice za kužne bolezni pri Sv. M. Magdaleni ter povdarjal potrebo, da se zgradi v ta namen novo bolnišnico, ki bo bolj oddaljena od mesta.

Ob 11. uri zvečer je župan zaključil sejo.

Prihodnja seja drevi ob 7. uri.

Domače vesti.

Varujte se zapeljivcev! Obveščeni smo, da hodijo okolu naših ljudij agitatorji protivnih strank, ki imajo pri sebi duplikate glasovnic za volitve v zavarovalnico zoper nezgode in izvablajo podpise za lažnjivimi izgovori od nekih ljudij! Pazite tedaj gospodarji in delavci, da Vas kdo ne prevari!

„Slovenec“ in NDO. Slovenska žurnalistika je mladega pokolenja in ni še prešla vseh stopinj žurnalistiške omike. Zato so se pri raznih slovenskih žurnalih razvile razne nežurnalistične na- in razvade. Eklatantno izgled temu je ljubljanski „Slovenec“, otrok svoje okolice, otrok objestnosti, megalomanije in drugih lepih (?) lastnosti. Pri njem poganjajo bujno mokrocvetoče rožice pristne gorenjske robotosti v zvezi z odurnimi formami diplomatskega zavijanja.

O shodu narodnega delavstva dne 10. t. m. je prinesel „Slovenec“ v svoji 289. številki poročilo, seveda tako zverženo in obrnjeno, da slednjč pripoveduje baš nasprotno od tega, nego je res. To je stara navada „Slovenca“ in ne bilo bi pametno boriti se proti falzificiranju, zavijanju, spletkarenju s prozornim namenom.

V isti številki je prinesel „Slovenec“ na uvodnem mestu lep članek (toda ni pisan v uredništvu, temveč od dr. Kreka!)

Tudi pri nas se dobivajo ljudje, ki jim je nasprotniško časopisje „fetiš“, pred katerim opravljajo svoje ceremonije.

Hitro so pokonci, češ, ta ali ta časopis je tako pisal! Koliko smemo dajati na tako nasprotniško časopisje, in da je „Slovenec“ NDO. nasprotnik, o tem menda ni dvoma — o tem nas prav lepo poučuje spoštovani gospod dr. Krek v omenjenem članku. Tem „fetišistom“ torej veljaj citat sledečih vrst iz Krekovega članka:

„Najprej naj povem — pravi dr. Krek — da naša politika ne more in ne sme sloneti na prerakanju z nasprotniški listi, marveč edino le v priznavanju naših načel in v osebem zaupanju do svobodno izbranih vodilnih mož.“

„Taki ljudje — pravi dr. Krek dalje — za nas nič ne pomenjajo, ker mi delamo politiko z lastnim umom in po lastni vesti, ne pa s tiskanim papirjem... o tistih, katerim je hudo, če jih nasprotniški listi napadajo, ali katerim ugaja, če jih včasih pohvalno omenjajo, niti ne govorim (da se pri nas ne bodo čutili domače). Osebnost merilo političnih listov in politika sploh je po moji sodbi — piše dr. Krek — ne samo nenaravno, marveč naravnost najtehtnejši dokaz duševnega uboštva.“

„Kdor ne zna potrpeti, če ga tudi nekaj časa po krivem obsojajo, ni za javno delovanje. Gre se za vspehe in ti se dajo doseči samo z železno disciplino, z brezpogojnim priznavanjem večinskega načela, po katerem se vsak, kdor je preglasovan v klubu, brez pomisleka uda sklepu večine, in s trdnim zaupanjem do svobodno izvoljenega voditelja.“

„Nasprotniki naj pa le pišejo... kakor jim drago. Samo od nas naj ne zahtevajo, da bi to popravljali. Mi imamo s svojimi člani drugih reči za razgovor, nego njihove čenče in kvante.“

Prav lepe besede, učnega dra Kreka vredne. Poleg odgovora naslednjemu Slo-

venčevemu članku o NDO. podaja mnogo resnic, ki veljajo tudi za marsikaterega tržaškega Slovence. Naj bi jih pa tudi pri „Slovencu“ ne le tiskali, temveč jih vsaj citali: od gospoda dra Kreka se lahko mnogo navadijo.

H koncu še lepo hvalo kavalirskemu gospodu dru. Kreku, da je anticipatno poskrbel za odgovor napadu na NDO!

To ne pojde! Prejeli smo: Kakor naznanja mestni magistrat, oziroma magistratov uradni list „Il Piccolo“, bodo po dovršenem ljudskem štetju hodili v to postavljene „komisarji“ po vseh stanovanjih „verificirati“, so-li popisane tiskovine verodostojne ali ne.

Predno pride „komisija“ v stanovanje, bo poglavar družine obveščene in bo moral skrbeti, da bo ob času prihoda „komisarjev“ v stanovanju človek, ki bo sposoben za davanje vseh potrebnih odgovorov in pojasnil.

To je komodno le za gospodo, za delavce in uradnike pa nikakor. Vzemimo le slučaj, da je mož v uradu ali s ploh na delu. Doma pa ima ženo, ki ne zna pisati in čitati in ki često ne zna niti italijanski!

Naj bi mož zato, da bo odgovarjal „komisarju“, izgubil dnino — ali morda celo službo? V mnogih družinah je doma le služkinja, ki varuje po materi osirotele otroke, med tem ko mora oče v službo. In recimo, da je v uradu več uradnikov, ali na delu delavcev, ki bi morali vsi istega dne ostati doma — radi eventualnih podatkov?! Meni se zdi, da bo to le nove vrste šikaniranja. Drugekrat se tega ni zahtevalo od najemnikov stanovanj. Klicali so le tega in onega, osobito pa Slovence, da so hodili po raznih sekcijah; iniso pa napovedovali generalne revizije, kakoršnje napovedujejo sedaj.

Mi se gotovo ne bomo upirali mestnim oblastvom in storimo, kar bo v naših močeh, da se ljudsko štetje izvrši pravilno, a generalna ali vseobča revizija se nam zdi nepotrebna in neumestna. Ako pa že ne bi bilo drugače možno, zahtevamo, naj bodo dotični magistratni organi zmožni obeh deželnih jezikov — ker drugače pojde težko naprej. Jaz n. pr. ne bom govoril, oziroma odgovarjal drugače nego slovenski. In tako store gotovo tudi drugi. Je pa tudi nevarno odgovarjati v laščini, ker vam porečejo: Saj govorite laški — pa ste se zapisali za Slovence!

Da ne bo takega in sličnega nagovarjanja, kakor je bilo še pri vsakem ljudskem štetju — bo najboljšje govoriti le slovenski.

Nekdo.

Prva opereta, ki jo vprizori „Dramatično društvo“, je gotovo znamenit dogodek za naše gledališče, ki bo odslej naprej tudi gojilo to vrsto umetnosti.

Tembolj razveseljivo je, da nastopi v glavni ulogi prve operete ob enem prva subretka, ki je sama tržaška Slovenka, izšla iz ensembla našega gledališča, gospica Angela Janova, sedanja učenka operetnega konservatorija na Dunaju.

Naše gledališko občinstvo gotovo radostno pozdravi zopet na odru svojo nekdanju ljubljanko in jej s tem da najlepšo vspodbujajo na poti njenega umetniškega spopolnjenja.

Imenovanja v poštini službi. Poštinihi oficijali so imenovani poštini asistentje: Josip Perich, Albin Matosovich, Karol Umek, Oskar Toros, Josip Pelizon in Lucijan Taverna za Trst; Karol Ussai, Anton Jamšček in Ksist Hrovatin za Gorico; Fran Čus in Friderik Tomažič za Ljubljano in Martin Radej za Opatijo.

Družbi sv. CM. je podaril g. M. Guštin, trgovec v Metliki 30 K mesto božičnih in novoletnih daril svojim odjemalcem. Hvala g. darovalcu in prošnja cenjenim gg. tovarišem, da ga posnemajo. Ob enem spominjamo lepo udomačene navade: odkup od prazniških in novoletnih voščil družbi naši v korist. Te vrste čestitk želimo prav mnogo. — „Neka družba v Cerknici“ je izročila družbi sv. Cirila in Metoda srečko državne loterije, ki je bila vlečena. Ljubljanska kreditna banka je na to izplačala 8 K 80 stot brez odbitka provizije. Za take srečke naša lepa hvala in priporočilo. — „Prva češka spl. del. družba za zavarovanje na življenje“ v Trstu je nakazala 175 K 56 stot. provizije od polic, sklenjenih v prid družbi. Hvala iskrena!

Božične in novoletne razglednice CMD so pošle. Jubilejnih razglednic ima družba le še 3000 komadov v zalogi. Vsem rodoljubom priporočamo novi kolek. Zahtevajte povsod, kjer plačujete račune, plačilne listke družbe sv. Cirila in Metoda!

Kolera in kako se je moramo čuvati! To brošuro je kot 5 zvezek svoje „ljudske knjižnice“ izdal urednik Vekoslav Spindler v Celju in se dobiva knjižica pri njem. Posamezen izvod stane 20 stot. in je treba poslati znesek bodisi v denarju bodisi v znakmah vnaprej. Knjižica je poljudno prirejena po hrvaški brošuri g. dr. Vlačimira Vrabčevića, ki je doživela 40.000 naklade. Nujno potrebno je, da se med ljudstvom razširi poznanje temeljnih pojmov o koleri in obrambi proti njej. Zato toplo priporočamo slovensko brošuro, ki se dobiva pri uredniku Vekoslavu Spindlerju v Celju, ne le posameznikom v nakup in proučenje, ampak osobito vsem korporacijam, krajnim

šolskim svetom, društvom, denarnim zavodom itd., ki jim je pouk ljudstva v tako važni stvari pri srcu, naj jo naročijo v večjih množinah in jo razdele med ljudstvo.

Načelnštva podružnic CMD so naprošena, da pazijo na nabiralnike v svojem področju. Vplivajo naj na trgovce, da imajo v zalogi družbino blago, na gostilničarje, kavarnarje itd., da rabijo računске listke. Načelnštva pa naj tudi vedno poročajo družbenemu vodstvu o pretečih narodnih nevarnostih ter naj obmejnim slovenskim šolam in vrtcem oskrbe božičnice!

Nevročljive poštno pošiljateljve. C. kr. poštno in brzovjavno ravnanje nam je doposlalo seznam priporočenih in navadnih pošiljatelj, ki so bile v mesecu novembru v oddelku za nevročljive poštno pošiljateljve v Trstu odprte, a so jim odpošiljateljji neznani.

Ta seznam je v polnem obsegu priobčen v uradnem listu „Osservatore“.

Slovinci, vsi na krov! Bitka radi ljudskega štetja je že angažovana. Glavno italijansko glasilo opozarja že svoje pristaše (glej članek na drugem mestu!) na „triestenizzate“ Slovence, katere treba rešiti vpliva slovenskih agitatorjev. Ali ste čuli Slovenci „triestenizzati“, kako vas pripoznavajo sedaj za Tržičane; drugače pa konsekvntno odvrtačajo vsako vašo prošnjo ali željo, češ, da niste tu rojeni in da ne pripadate semkaj. Zdjaj ste dobri za pomnožitev italijanstva Trsta. Zdjaj se vas ne sramuje ta slavna „cittadinanza“! Tudi društvo hišnih posestnikov pozivlja s posebno okrožnico naše hišne gospodarje po spodnji okolici, naj prepustijo njemu sitnosti ljudskega štetja! Tudi to je manever naših organiziranih sovražnikov. Popisne pole naj izročite naši ljudje samo našim zaupnikom, kateri jih izpolnijo brez vsake odškodnine!

Zdjaj je čas, da obračunimo s kamoro! Ako zamudimo sedaj, morali bomo čakati zopet 10 let! Zatorej vsi — seveda v mejah zakonitosti — v boj za svoj rod!

„Božičnica“ na Vrdelci je vspela prav dobro v vsakem oziru. Dvorana je bila nabito polna do kotička. Točke so se vršile zaporedoma in brez pogrška. Malčki so nastopali pogumno — neustrašeno. Po „Božičnici“ se je razvila živahna domača zabava, pri kateri so nabrali za Vrdeško podružnico 6 K 40 st. Vstopnino je preplačalo več gospodov. Radi prevelikega navala ljudstva ni bilo možno beležiti preplačnikov. Zato bodi tu izrečena srčna hvala vsem. Vodstvo vrtca se zahvaljuje gospej Antoniji Godina za biškote, a tudi Bog živi našo vrolo delavko, katera z veseljem in z narodno zavestjo, nevstrašeno nabira in pomaga naši stvari. — Dalje hvala g. Tomincu za 100 škrniceljnov bombončkov, podarjenih otrokom! Hvala tudi gospodu Baretu za brezplačno sviranje in g. Richterju za trud. Ob zaključku srčna hvala vsem, ki so kakorsibodi pripomogli, da je „Božičnica“ tako dobro vspela. **Vodstvo.**

Ruski kružok. Radi nepričakovanih zaprek gospoda učitelja izostane današnji pouk češkega jezika.

Cvet in sad v zimi. Na Starčevem zemljišču v Barkovljah so predvčeraj, ob oficijelnem začetku zime — našli cvet in blizu dozorel sad cimfore. Gostje kavarne „Balkan“, ki so si ogledali ta sad — igre narave, so podarili vsak svojo svotico za CMD. — Kdor hoče videti ta sad zime, naj se zgleda pri gospici v kavarni Balkan, kjer naj se tudi spomni naše Družbe.

Najlepše književno darilo ob Božiču, ko se glasi po vsem svetu spev „...in mir ljudem na zemlji...“, je — esperantska slovnica. Mednarodni jezik esperanto hoče pobratiti vse narode. Sodelujte vsi, „ki ste dobre volje“, pri tem velikem mirovnem delu, naročajte esperantsko slovnico ter jo širite med svojimi znanci!

Esperantska slovnica stane s poštino vred K 1-30 pri založniku Lj. Koser, Juršinci pri Ptuju, Štajerska.

Tržaška mala kronika.

Samomor. Ivan Kappeller, star 32 let trgovski pomočnik iz Buj, oženjen in oče več otrok, stanujoč v ul. della Guardia št. 35, je včeraj zjutraj ob 8. uri skočil z okna svojega stanovanja v petem nadstropju na spodaj ležeče dvorišče. Nesrečnež je takoj obležal mrtev. Razlog samomora je neznan.

Hipna smrt. Predsinočnjem ob 1.30 je g. dr. Edvarda Förster, starega 54 let, stanujočega na Acquedotto št. 54 napadla slabost srca, in je kmalu potem umrl. — Zdravnik, ki je bil takoj poklican, je mogel le konstatirati smrt.

Umrla je pri Sv. Ivanu hšt. 1121 deklica Ana Marc, stara 9 let, kateri so se v ponedeljek vsled padca pretresli možgani. Pogreb je bil v sredo popoldne.

Najdeno truplo novorojenčka. Sekcija trupla novorojenčka, ki so ga našli na vrtu penzionata Notre Dame de Sion, je dognala, da je smrt nastala, ker niso pri porodu postopali po propisu.

Hud kotlar. V neki gostilni v ulici del Pesce je pri kvartanju nastal prepir med 27-letnim kotlarjem Feliksom Cucit in delavcem v ladijedelnici Alojzijem Makor, ker je prvi goljufal. Prepri je postajal vedno hujši. Končno je Cucit zakričal, da Makor nikoli več ne zapusti lokala, če ostane notri še deset minut. Izgovorivši to se je oddaljil.

in se povrnil v gostilno, da bi planil na nasprotnika. Prisotni gostje so ga pa zadržali in poklicali redarja, ki je aretiral Cucita. Še v pesti redarja je nasilnež grozil nadalje.

Se ustrelil v trebuh. Sinoči ob 10. uri so pripeljali v tukajšnjo bolnišnico 16-letnega Josipa Trento, kmečkega sina iz Umaga. Trento se je igral z nabasanim revolverjem, ki se je sprožil in krogla je šla fantu v trebuh.

Pri bližnjem brusilcu si je kupil dolg vijak **Koledar in vreme.** — Danes: Viktorija dev. — Jutri: Adam in Eva. Božična vilja!

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 9-5° Cels. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Zmerni vetrovi. Zelo hladno.

Naše gledališče.

V nedeljo, na Božični dan, ob 4. uri popoldne bomo videli še enkrat igro **„Revizorja“.**

To lepo rusko igro smo že dvakrat videli na našem odru; le popoldne je niso še igrali. Kakor je obakrat dosegla najlepši vspeli, tako prav gotovo zadovolji tudi popoldne. Priporočamo jo toplo vsem, ki je niso še videli, a tudi vsem drugim.

Zvečer ob 8. uri pa prvokrat v letošnji sezoni znana opereta

Mam'zelle Nitouche

s sodelovanjem pevskega zbora in nalašč za to najete godbo. Kakor gost nastopi gospica **Janova**, ki pride te dni v Trst. — Režija je v dobrih rokah, ravnotako tudi pevske točke in godba, ki jih pridno vežba g. Polič. Lahko se nadejamo, da bomo imeli te praznike lepo in dovršeno opereto v našem gledališču.

V ponedeljek, na praznik sv. Štefana, ob 4. uri popoldne ponovitev operete

Mam'zelle Nitouche

Zvečer ob 8. uri pa bo še enkrat prelepa burka

„Knjižničar“.

Za ta dan bo torej dovolj zabave. — „Knjižničar“ je burka z zdravim in nepretranim humorjem, ki je ne sme zamuditi nihče.

Vstopnice prodaja vratarica Nar. doma.

Društvene vesti.

Tržaško podporno in brašno društvo uljudno vabi gg. odbornike in njih namestnike k odborovi seji, ki se vrši danes v petek ob navadni uri.

Odsek tržaškega „Sokola“ v Rojanu.

Silvestrov večer z bogatim vspehom bo v Rojanu. Obračamo se zato do rojanskih trgovcev in drugih rodoljubov za blagohotna darila, ki jih hvaležno vsprejema gospod J. Katalan, gostilničar „Konsumnega društva“ v Rojanu.

Silvestrov večer priredi, kakor vsako leto, tudi letos pevsko društvo „Kolo“ v prostorih „Trgovskega in izobraž. društva“ v ul. S. Francesco št. 2. Na vspehdu so: igra, petje in ples. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva na to domačo zabavo. Vstop prost.

DAROVI.

— V počesčenje spomina pok. Antona Trudna darujejo delavci tvrdke Michele Truden kakor ostanek venca K 34 za moško CMD. Denar hrani uprava.

— Za „Božičnico“ na Vrdelci so darovali: Vekoslava Godina 1 K, Marica Furlani 2 K, Marija Grom, Zofija Višnjovec, Amalija Lavrenčič, Marica Godina, Marija Mijot po 1 K; Rebek Antonija, Cucek Marija, Sosič Marija, Antonija Jakel po 40 vin., družina Čarga 4 K; gospod Mikeluci, g.a Jos. Majcen, gg. F. Baretto, F. Melle, g.a Gašperčić po 1 K. G. Pirič škatio bombončkov in g.a Ivanka Godina 1 K in tri m blaga.

Opozorjamo naše čitatelje na oglas „Al Artigiano“ Trst, ulica Arcata št. 9, vogal ulice Sapone.

Ta trgovina z izgotovljenimi oblekami je vedno bogato preskrbljena in postreže z dobrim blagom po najzmernejših cenah.

Poziv za novoletna voščila! Prosimo vse naše cenj. inserente naročnike, čitatele in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu Novoletno voščilo za dan novega leta, naj se pravočasno javijo podpisane, ker prekasne naročbe ne bomo sprejeli, ako ne bomo imeli prostora v listu. Inseratni odd. „Edinosti“.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila v soboto 24. t. m. od 9—12 in od 3—6 pop.

Veržica, ura in zlate broše, srajce, sotate, nogavice, predpasniki, spodnje hlače, obrisalke in rabljene ženske obleke, fotografski aparati, objektiv, stekla, okvirji, kartoni, films, male stiskalnice, rdeče svetilke, in trinožniki.

Oklic.

V konkurzno maso podružnice zadruga „Agro-Merkur“ v Trstu

spadajoča v skladiščih Via Stadion šte. 4 in Via Carpison šte. 9 se nahajajoča

zaloga blaga

obstoječa iz moke, otrobov, ovs, gnojil in raznih špecerij v sodno dognani cenilni vrednosti 15066 K 65 h in

skladiščna ter pisarniška oprava

v sodno dognani vrednosti 737 K 20 h skupno ali vsaka za-se

prodaste se ofertnim potom

kakor stojite in ležite.

Konkurzna masa ne prevzame jamstva za kakovost in količino, pridruže si pa pravico, posamezne prazne sode in vreče ter kose oprave proti odbitku njih sodno dognane cenilne vrednosti od kupnine iz prodaje izločiti.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadijem, vložiti je pri podpisane upravitelju konkurzne mase **najkasneje do vštetelega 24. decembra t. l.** in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani **do vštetelega 31. decembra t. l.**

Konkurzna masa ni vezana na najvišjo ponudbo ter si pridruže pravico, došle ponudbe brez ozira na njeno visokost sprejeti ali odkloniti.

Ponudnik, kojega ponudba se sprejme, mora kupnino odšteti položeni vadij takoj, ko se mu naznani sprejem njegove ponudbe, v roke upravitelja konkurzne mase plačati.

Ako se plačilo kupnine točno ne vrši, zapade položeni vadij v korist konkurzne mase ter je konkurzna masa opravičena, od kupne pogodbe odstopiti.

Po plačilu kupnine mora kupec prodano zalogo blaga in opravo tekom 8 dni prevzeti ter iz skladišč odstraniti.

Prepis inventurnega zapisnika je na vpogled pri gospodu dr. J. Zencovichu, c. kr. notarju v Trstu, Via S. Spiridione št. 6, kateri na željo razkaže blago in opravo.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1910.

Dr. JOSIP SAJOVIC,

odvetnik v Ljubljani, Gospodska ulica šte. 3, kot upravitelj konkurzne mase **ZADRUGE AGRO-MERKUR.**

... ŠOLA ZA JEZIKE ...
Polyglotte Acquedotto št. 16
prvo nadstropje.
Nova metoda za naučenje modernih jezikov.
Izvanredno ugodna prilika!!!
Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dve ... lekoljji
Fransko . 8 lekolj Kron 6 { v aki : teden.
Angleško . 8 lekolj Kron 6
Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.
Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

Nov buffet pri sv. Ivanu
Luigi BRAIDOTTI
Via S. Cillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst
Izbor razne svinjine
in sira, kakor tudi piv, vina in likerjev s postrežbo kave.
Se priporoča **LASTNIK.**
Odprto do ene popolnoči.

Enrico Preuer - Trst
Via S. Lazzaro št. 22
pohišstvo iz bambusa
in indijskega trstja.
Predmeti, pripravi za božična in novoletna darila.

Otvoritev nove slovenske trgovine!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici **Barriera vecchia šte. 38**

prodajalno obuval

LASTNEGA PRIDELKA
Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvala od najprprostejšega do najfinejšega ter sprejema tudi poprave.

Priporočamo se torej slavemu občinstvu, da se poslužuje vedno izdelkov naše zadruga, a bode najslavno občinstvo tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo. **Cene zelo nizke.**

NAROČBE SE IZVRŠUJEJO TOČNO

Ajdovo moko

pristno domačo
priporočam. **CENE ZMERNE**, postavljam franko v trgovino.
FRANC KALAN
Škofjaloka šte. 6.

Odlikovana pekarna in sladščičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909
Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9
naznanja slavemu občinstvu, da ima **trikrat na dan svež kruh.**
Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinejšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni.
Bresplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavemu občinstvu z odličn. spčtovanjem
Vinko Škerk : Trst

V odlikovani čevljarnici
: G. SCUBICH :
ulica Giosue Carducci šte. 15
se nahaja velik izbor črevljev
za gospe, gospode in otroke. **Velik izbor suknjenih črevljev** za dom, galoš in gamašen za šport
CENE NIZKE. CENE NIZKE.

Vesti iz Goriško.

Braino in pevsko društvo „Draga“ v Tevčah sklicuje svoj prvi redni občni zbor dne 24. t. m. ob 6. uri popoldne v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom. Členi so naprošeni nujno, da se tega važnega občnega zbora udeležijo polnoštevilno.

Napad z revolverjem na cesti. — Iz Devina nam poročajo:

Gozdni čuvaj princa Thurn-Taxisa, Anton Büxner in delavec Anton Legiša p. d. Kupec, se že dlje časa nista nič posebno prijazno gledala. Büxner je namreč že parkrat ovadil Legišo radi lovskih tatvin. Dne 21. t. m. je prišel Büxner v gostilno „Alla Valle“ v Sesslanu, kjer je dobil notri Legišo. Takoj ga je začel zbadati in mu očitati, zakaj da vedno pije? Iz tega je nastal prepir. Legiša je vstal in se napotil proti Devinu. Kmalu za njim je odšel Büxner. Legiša je šel po svoji potrebi za neki zid in ko je prišel Büxner blizu, se je ravno oblačil. Büxner ga je tedaj udaril s palico po glavi in ustrelil trikrat z revolverjem ter pri tem Legišo nevarno ranil v glavo in levo ramo.

Büxner je tekel takoj k orožnikom in svaril prijavitel tako, da ga je hotel Legiša z zanjko napasti in zato da je streljal v silobranu.

Ranjenega Legišo so odvedli v bolnišnico v Gorico.

Büxnerja niso aretirali. — Nemec je — seveda, a ranjenec Legiša Slovenec. Ko bi se bilo zgodilo narobe, bi bile oblasti napadalca bržkone dale hitro spraviti pod ključ. Je pač tako, da je tem pritepenim Nemcem vse dovoljeno na naši zemlji!

Vesti iz Istre.

Javen shod pri Božičih na Miljskem Hribu Na sv. Stefana dan obdrževal se bo pri Božičih na Miljskem Hribu javen shod, na katerem bosta poročala dež. poslanca Pangere Valentič o delovanju istrskega deželnega zbora in o predstojećem ljudskem štetju. Začetek ob 2. uri popoldne. Z ozirom na veliko važnost obeh predmetov priporočamo našemu ljudstvu iz tamošnje okolice naj se udeležijo tega shoda.

Italijanska šola v Petrinjah (občina Klanc). Z ozirom na dopis z dne 16. dec. t. l., št. 348, prosimo podpisani za objavo sledečega popravka:

Ni res, da je Anton Petaros agitiral za Legino šolo dne 14. t. m. v gostilni g. Metlike v Klancu, in tudi ni res, da je v ta namen skliceval shode. Res pa je, da je ta dan krajni šolski svet določeval prostore novih enorazrednih šol za davčni občini Ocizla in Prešnica, ker so, žalibog, raztrgali in uničili nad 40 let staro šolo v Klancu.

Ob tej priliki je prišlo do malega spora med Bežo in Petrinjčani. Ker so se Bežani s posebnim junaštvom vrgli na 76-letnega starčka Petarosa, so bili Petrinjci primorani zoperstaviti se temu junaškemu činu Bežanov. Mari naj bi gledali Petrinjci, kako bi 20 nezrelih mož in mladeničev na surov način obdelovalo uboga 76-letnega čotastega starčka?! To bi bilo res junaško delo!! — Kdor pozna našo vas Petrinje, ve, da prej odnesejo hudourniki vso vas Bežo, nego bi se našel mož, ki bi agitiral za Legino šolo.

Nas pa le najbolj greni dejstvo, da so nad 40 let staro dvorazrednico raztrgali, namesto da bi jo povečali v trirazrednico. Sicer pa smo mi boljši narodnjaki, nego takozvani „naprednjaki“ v naši okolici.

Petrinjeci.

Književnost in umetnost

Dr. V. Korun: Spake. Založila Kleinmayr in Bamberg. Ljubljana 1910.

Humoristična literatura je v nas Slovencih najslabše zastopana. Murnikovi „Navihanci“ in „Znanci“, Plemičeva knjiga „Tilho in drugi“, Milčinskega „Igračke“, evo, to je vse, kar imamo. Humorističnega lista nimamo nobenega. Imeli smo jih že polno, zadnja dva sta bila „Jež“ in „Škrat“, ki sta morala vsled brezbriznosti našega občinstva zaspati večno spanje. Torej mesto napredka nazadovanje! In vendar ljubi naš narod, ki je vesele naravi, spise humoristične vsebine. Za naše kulturne razmere je res žalostno, da si Slovenci ne moremo vzdrževati vsaj enega humorističnega lista!

Zato se tembolj veselimo vsake nove humoristične knjige in zato se veselimo tudi dr. V. Korunovih: „Spak“. Zbrano je v tej knjigi več spisov humoristične vsebine. Pisatelj se ne povzdiga nikjer nad ljubljanski milje, ki ga dobro pozna. — Tupatam se oprijemlje tudi satirične strune. Oblika teh humoresk je večkrat okorna; manjka jej ona elastičnost, ki je potrebna pri takih spisih. Tudi jezik je tupatam trd. Murnika, našega najboljšega humorista, Korun seveda ne doseže, a priznati se mu mora, da je v tej knjigi, ki je njegov prvenec, mnogo zdravega in neprisljenega humorja. Zato priporočamo vsem onim, ki si hočejo po trudopolnem, dnevnem delu poiskati lahkega berila, da si jo kupijo in čitajo. P.

Vsak si lahko kupi lepo in ceno obleko, kdor obišče dobroznano trgovino z oblekami našega rojaka gosp. Bohinca & Co., v ulici delle Torri šte. 2 in ulica S. Lazzaro šte. 17. (zraven cerkve sv. Antona novega).

Pekarna in sladničarna: Ivan Pertot-Susič Trst, via Cavana št. 17 (nasproti sodišču). Zalagatelj društva „Società Cooperativa fra impiegati privati“ v Trstu. — Večkrat na dan svež kruh. Najin. sladšičice Pešilja na dom. Prejema naročila za vsako pecivo. Velika zaloga moka Majdičeve in drugih prvih mlinov po nizki ceni.

Mali obroki na teden ali na mesec! Obleke paletot, moški klobuki, dežniki, podnje bisce, srjace, močni robci iz volne, bolj lahki. Via Antonio Caccia št. 6, I. Edina priloznost. (2445)

Upravitelja za svojo gostilno išče Ivan Mahnič v Bazovici. Nastop 15. januarja. 2246

Dobrodoča trgovina se odda ugodno za več let v najem. Ponudbe pod „Štev. 300“ na Inseratni oddelk tega lista. 2220

Išče se dobra kuharica v starosti 30—40 let. Vstop 1. januarja. Mesečna plača K 40. — Zraven ima tudi posebne dohodke. Kje? pove Inseratni oddelk Edinosti. 2213

Velika prilika! — Ugodnost za Božične praznike! Izbera daljnogledov vsake vrste od 5 kron naprej. Izbera lorquettes, naočnikov in ženskih naočnikov, zlatih, srebrnih in nikelastih. — Iščnih termometrov in barometrov po cenah brez konkurence se lahko dobi pri avtorizov. optiku Giusto Hirsch, via Nuova 34, nasproti lekarji Zanetti. 2247

Bluša tvrdka Karl Markuža Trst - ulica Giacinto Gall na 6, priporoča slavnemu občinstvu svojo zalogo kvasa iz najboljših Avstro-Ogrskih tovarn. Se priporoča Anton Markuža. — Svoji k evojim! 2217

Modistka ima pripravljene elegantne, garnirane klobuke po 8 kron. Remoderizuje. — Nuova 45, III. 2042

PRODAJALNA manufaktur. blaga

Izbera fuštanja, borgeta, perila in drobnarije za šivilje **FRAN KOCIJAN** Trst, ulica Molin a vento šte. 17, Trst

ZALOGA KINKALIJ IN IGRAČ
Candotti, Pratolongo & Co. - Trst
ulica Gioachino Rossini šte. 24 (vogal via Caserma)
Brez ozira na splošno podraženje vsega blaga, smo sklenili pogodbo z najboljšimi tvrdkami in bomo lahko prodajali blago prve vrste po najnižjih cenah in brez vsake konkurence.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst
„All' Artigiano“
Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9
izgotovljene obleke
za moške in dečke. -- izbor hlač in srajc za delo.
Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

ZOBNI ambulatorij HANS-a SCHMIDT
prej sodruga Dr. A. Mitták-a
Trst, ulica della Zonta 7, I. nadstropje

Najboljše in najcenej. gorivo
Briquettes „Klara“
Izključna zaloga SILVIO MALOSI
Trst, ulica Gelsi šte. 3
TELEFON 18-89.
Cena: 4 št. kilogram
z dostavljenjem franko.

Odpri se je Pension Restaurant „IDEAL“
TRST - Piazza Carlo Goldoni šte. 6, I. nadstropje - TRST
Moderni komfort — izvrtna kuhinja — vedno sveža in raznovrstna jedila — mesečno plačila zelo ugodno. — Listki za mesečni abonement se dobe vsak dan in se tudi lahko ogleda prostoro. — Mesečni abonement vsak dan po sledečih cenah: Kron 60 — za kosilo in večerjo; 35 — za kosilo samo; 35 — za večerjo samo. Kosila in večer e po jedilnem listku. — VINA VSEH VRST. — PLZENSKO PIVO.

Tržaška posojil. in hranilnica
V lastni hiši. | registrovana zadruga z omejenim poročtvom | Telefon št. 952.
Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (uhod po glavnih stopnicah)
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4 %
Rentni davak od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vknjižbo po dogovoru 5%—6% na menjice po 6% na zastavo
ima najmoderneje urejeno varnostno odelo za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajaštediti svojo deco.

Český hostinec v Terstu
Alla Meridionale
Via Belvedere
Češka gostilna v Trstu

Skladišče
izgotovljenih oblek
FARCHI
TRST
ul. Giosue Carducci 32.
Velika izbera oblek, moških in deških sukenj po nizkih cenah.

Henrik pl. Chicchio
Via Stadion 35
Velik izbor Plaquè-verižic garantiranih in priveskov. Naprstniki, zapestnice, igle z ali brez dijamantov. Zlate, srebrne, nikelnate ali jeklene ure. — Regulatorji iz prvih tvornic. „ZENIT, OMEGA“.
Sprejema vsako popravo z garancijo enega leta

Bogomil Pino
bivši urar v Sežani
ima svojo novo prodajalno
UR
v TRSTU ul. Vine, Be'ltini .. šte. 13 .. nasproti ce-k. sv. Ant. nov. VERIŽICE po tov cenah.

„Antonio Spanghero“
DEKORATIVNI SLIKAR
Naslednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7.
Trst Telefon 160. Telefon 160.
VELIKA ZALOGA. — Papir za tapetiranje najboljših tovarn.
Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne tabla.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
Dr. J. Čermák || V. Tuscher
zobozdravnik | koncesij. zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. n.